
Солов'юк Олександр Олегович

канд.мед.наук, доцент кафедри внутрішніх хвороб 1 та симуляційної медицини
Запорізький державний медичний університет

Солов'юк Олена Анатоліївна

PhD, завідувачка відділення ендокринології
*Комунальне некомерційне підприємство «Запорізька обласна клінічна лікарня»
Запорізької обласної ради, Україна*

ВПЛИВ ЗМІН ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ АРТЕРІАЛЬНИХ СУДИН НА ЯКІСТЬ ЖИТТЯ У ХВОРИХ НА ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ 2 ТИПУ З НАДЛИШКОВОЮ МАСОЮ ТІЛА

Важливим питанням сучасної ендокринології постає вивчення особливостей якості життя (ЯЖ) у хворих на цукровий діабет (ЦД) 2 типу в поєднанні з надлишковою масою тіла (НМТ) і встановлення наявності та характеру взаємозв'язку між показниками, що вивчаються, та функціональними змінами артеріальних судин, які уражаються на тлі хронічної гіперглікемії [1,2].

Метою дослідження було вивчення основних складових ЯЖ, впливу надлишкової ваги тіла на ЯЖ у хворих з поєднанням ЦД та НМТ, а також встановлення асоціативних зв'язків із показниками функціонального стану артеріальних судин.

Матеріал і методи дослідження. Було обстежено 107 осіб з ЦД 2 типу, які проходили стаціонарне лікування в ендокринологічному відділенні. Всі пацієнти надали письмову інформовану згоду на участь в дослідженні. Серед обстежених першу групу склали 68 особи (36 жінки та 32 чоловіка) з НМТ (індекс маси тіла > 25). Другу групу склали 39 осіб (22 жінки та 17 чоловіків) з нормальною масою тіла (індекс маси тіла ≤ 25). В якості контролю була обстежена група з 28 практично здорових осіб, яка відповідала першій та другій групі за статтю та віком. Всім хворим було проведено загальноклінічне дослідження. Для оцінки ЯЖ використовували опитувальники SF-36v2, IWQOL-Lite, COEQ4 7days FPRS, за допомогою яких оцінювали загальну ЯЖ, вплив надлишкової маси тіла, а також характер харчової поведінки на ЯЖ. Функціональний стан артеріальних судин визначали за допомогою оцінки швидкості розповсюдження пульсової хвилі (ШРПХ) з використанням автоматизованого реографічного комплексу ReoCom («ХАІ-медика» (Україна).

Результати. За результатами проведеного кореляційного аналізу було встановлено наявність взаємозв'язку між змінами функціонального стану артеріальних судин, а також показниками ЯЖ у пацієнтів з ЦД 2 типу та НМТ. Найбільш потужним виявився зв'язок між ШРПХ по артеріях еластичного типу, а також показниками, які характеризують емоційний стан. Для показника емоційного статусу R склав -0,53 (p<0,05), для узагальненого показника публічного страждання -0,48 (p<0,05), для емоційного стану в межах харчової поведінки R = -0,47 (p<0,05). З іншої сторони, ШРПХ по артеріях м'язового типу була взаємопов'язана з показниками фізичної активності за даними опитувальника SF36v2 (R = -0,53, p<0,05), а також показника рівня фізичного функціонування за даним опитувальника IWQOL-Lite (R = -0,47, p<0,05).

Аналіз прогностичного значення показників емоційного статусу на тлі змін маси тіла при ЦД методом статистичних множувальних оцінок також вказав на статистично значимий вплив даної асоціації на частку пацієнтів із підвищеною жорсткістю артерій

еластичного типу (ШРПХ ≥ 11 м/с), для яких дорівнював $\chi^2=8,98$ при $\chi^2_{\text{кріт}}=3,86$, $p=0,003$).

Відносний ризик розвитку дисфункції артеріальних судин з розвитком діабетичної ангіопатії у пацієнтів з спряженістю порушень в емоційно-вольовій сфері із надмірною масою тіла був майже в 4 рази вище (RR=3,73 при 1,41-9,75 95% CI), а відношення шансів майже в 6 разів вище (OR = 5,86 при 3,25-10,54 95% CI), порівняно з особами з нормальною масою тіла, у яких не було зафіксовано психоемоційних розладів за даними відповідних опитувальників.

Висновки. У хворих на ЦД 2 типу з НМТ за результатами анкетування опитувальником SF-36v2 відзначені зміни з боку ЯЖ, які характеризувалися в першу чергу зниженням рівня фізичної активності, а також соціального та емоційного статусу. Патологічні зміни функціонального стану артеріальних судин, які характеризувалися збільшенням швидкості розповсюдження пульсової хвилі, були взаємозв'язаними з показниками емоційного стану та фізичної активності у зазначеної категорії хворих.

Список використаних джерел:

1. Jing, X., Chen, J., Dong, Y., Han, D., Zhao, H., Wang, X., Gao, F., Li, C., Cui, Z., Liu, Y., & Ma, J. (2018). Related factors of quality of life of type 2 diabetes patients: a systematic review and meta-analysis. *Health and quality of life outcomes*, 16(1), 189. <https://doi.org/10.1186/s12955-018-1021-9>.
2. Zheng, M., Zhang, X., Chen, S., Song, Y., Zhao, Q., Gao, X., & Wu, S. (2020). Arterial Stiffness Preceding Diabetes: A Longitudinal Study. *Circulation research*, 127(12), 1491–1498. <https://doi.org/10.1161/CIRCRESAHA.120.317950>.